

ДЗЯНІЦА

Вестка Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту.

Асобны № каштуя усяго 35 кап.

У Расей
За граніцу

№ 29

ГАЗЕТА КАШТУЯ:

На 12 мес.	На 9 мес.	На 6 мес.	На 4 мес.	На 3 мес.	На 2 мес.	На 1 мес.
15р.—к.	11р.50к.	8р.—к.	5р.20к.	3р.90к.	2р.60к.	1р.30к.
20р.—к.	18р.—к.	12р.—к.	8р.70к.	6р.—к.	4р.—к.	3р.—к.

Калі выпісвацца разам некулькі №№, та робіцца уступна на 20%.

Перамена адрэсу каштуя 50 кап.
Рэдакцыя і Адміністрацыя: Масква, Паварская, 52.

Масква, 1918г. 10 Сянябра.

Выходзіць ня менш чатырох разоў у месяц.

1-й год выданьня.

Канцылярыя Беларускаго Нацыянальнаго Камісарыяту адчыняна што дня, апроч сьвят, ад 10 г. да 4 гадзіны дня.

В Петроградъ начал выходить новый журнал, посвященный выяснению белорусских нужд, под заглавием

„Чырвоны шлях“.

В журналъ печатаются статьи выдающихся белорусских публицистов, как на белорусском, так и на русском языках. В журналъ входит отдел белорусской художественной литературы.

Пока вышел № 3—4. Цена в розничной продаже 1 руб. В дальнейшем журнал будет выходить не менее 2 раз в месяц.

Подписная плата: на год 20 р.; на 6 мѣс.—10 р., на 3 мѣс.—5 р. и на 1 мѣс.—2 р.

Адрес: Петроград, Театральная ул. д. 8. Издательство Белорусского Отдела.

Масква, 10 сьнябра.

Французская і ангельская буржуазія і грашаўнікі шмат сабралі ў сабе крыуды на расейскі працоўны народ і за тое, што іон пачаў крыудзіць і ў сябе дома ўласную буржуазію і багачоу, і за тое, што кінуту вясці вайну за яе інтарэсы, а разам і за іх інтарэсы і, найбольш за тое, што адказаўся плаціць ей зробляную царом пазычку. Каля 20 мільярдаў грошай, хоць сабраных потым і крывію рабочых і селян усе такі ля іх ня абмшго, і на табе—прапалі дарам, ня прынеслі жадае карысці! Ціж то ня крыуда? Вось зладжывушы ўсе разам, яны, гэты чужаземныя шуляцікі і ваўкалакі, дзе падгавораў, а дзе падкупамі, пачалі спагадаць сваю злосьць на сваю даўжніку, расейскаму працоўнаму народзе.

А каб бяз гоману і гладчэй усе зрабіць, імі стала пускацца ў ход хітрая смікалка: перш усяго імі было падкупляна знаходзючая ў Расей чэхаславацкая і сэрбская войска ля паўстання супроць радавае ўласці, а калі гэтага стала мала, дык ім на падмогу яны паслалі і свае войска, французская і ангельская, з якім і стал патроху забіраць гарады і вешаць балывавікоу. Робячы ж гэта, спагядныя хаўруснікі стараліся ўсякімі абцацкамі і завабамі падлагодзіцца да расейскаго працоўнаго народу, каб адурманіць яго, ашукаць і моучкі далей і далей прапаліць у Расей і касаваль заваевы Равалюцыі. Яны разлічвалі, што ўсе гэта ім удала і мэта іх будзе дасягнута. Але зусім іначай

вышла. Працоўны народ зразу скеміў, што парадкі, зроблены ім праз равалюцыю ня даюць спаць усясьветны буржуазей і яна прапаліцца праз вайну іх згубіць. Вось і стаў іон замест послуку гатовіцца да адпору, так сама ня абвешчавалі вайны ні французскаму, ні ангельскаму працоўнаму народу. Надоўчы, аднак, „хаўруснікі“ зналі туль з сваіх твараў і голасна абвешчалі праз свае газеты, што яны адчынілі супроць Расей вайну. Дык вось да чаго вялі іх усе хітрыкі і начым трымаўся хаўрус! Пануючым станам грашаўнікоу і памешчыкаў трэ быў іон ля таго, каб зводзіць да ня сканчэннай вайны працоўны народ, праз якую ім даставалася нямерная багадзця. Каліж расейскі працоўны народ адказаўся ім служыць дык яны пашлі сілаю застаўляць яго... Не! Гэтаго ім няудасца! Расейскія селяны і работнікі знойдуць сілы даць ім, гэтым зарвалым „хаўруснікам-палашам“ належны адпор і паказаць ім іх належную мейсца! Вайна будзе, але ж тая, што ім хочацца! Вайна працоўнаго народу з буржуазей усяго сьвету! З гэтаго боку „хаўруснікі“ дасягнуць свае мэты, хоць яна стрэняцца з імі ля... іх магілы.

Контар-равалюцыйны тэрор.

У тая часы, як увесь расейскі пралетарыят і равалюцыйнае сялянства, адраўнушы ад усяго прыхільнасці да усясьветнае бойкі і працягнушы братоўную руку замірэньня к усім народам, знаходзіцца ў вахкум палажэньня перад пад-

кімі ратамі чуждзішчаў імперыялізма, якія прагнута прагнутаюць ліхую, як ім здаецца нажыву, напы ўласныя грашаўнікі і іх найміты шыра ім у гэтым пасабляюць і знаходзіцца ў пачыну стасунку з імі. Ня маючы сілы справіцца з нянавіснаю дзеля іх ўласцю працоўнікоу і селян, яны кідаюцца да іназемных грашаўнікоу, шукаючы там падмогі і ня толькі падмогі, але і кіраваньня ў пачыну супроць Радаваго ўраду. Сабе ж яны бяруць чорную працу выпавення прыказу англіцкіх, францускіх ці нямецкіх кіраўнікоу. С аднаго гэтаго зніптажыня акцібэрскае равалюцыі яны прыліпіліся да духу рэіных змагаючыхся бакоу—Германі і Англі і падзялілі Расей на дзве доли: заходнюю, дзе ўладаюць „парадан“ поруч з немцамі, і ўсходнюю, дзе чэх-славакамі, ганючымі, англіцкімі і францускімі прагнута абурень радавы ўстрой. Разбору німа: хопі с кім, аальбі ня с камуністамі.

Да гэтаго паходу супроць пралетарыяту і селянства далучыліся ўсе тыя, хто ня дбаў аб захаванні атрыманых працоўнікам прау, тыя, хто ня можа згэдзіцца, „што ціомны, нявучоны народ кіруа гасударствам“. На гэты думцы сышліся і прыхільнікі манархізма, які можа забеспечыць іх аканамичнае і палітычнае владарства, і абаронцы дэмакратычнай рэспублікі, дзе кіраваньня будзе належыць да інтэлігентнаў і буржуазей. Маючы агульныя мэты с іназемнымі грашаўнікамі яны пачынаюць крутам абнялі Радавую Расей, трымаючыся на занятых мейсцах ня па волі народа, а па шыпках сваіх хаўруснікаў. Але іх ня здавольвае владарства на ўкраінах, іх бярэ зойздраць, што цэнтр Расей ня ў іх руках, што ў сэрцы яе ішчэ кііцца равалюцыйная кроу, што там кудыця воля і дух дзеля далейшае спрэчкі і барацьбы з імі, што там знаходзіцца смелая рука, якая відзе за сабою увесь пралетарыят да змацаваньня ня толькі сваіх контар-равалюцыйнаў, але і ўсясьветных грабіцеляў і прыгоншчыкаў.

Вось і мысляць чорныя вароны: калі выраваць гэтае жывое сэрца, адсеч кіруючую руку, та ўсё цела Радавае Расей задрэ, і тады можна будзе кляваць і рваць яго і рабіць з ім, што хочаш. Але дастаць гэтае сэрца адкрыта нельга, бо цела моцнае і зможна адбіць працягнутую падкую руку. Трэба было шукаць іншы спосаб, і яго знайшлі. Ціха, з-за вугла вядзюцца пехта чорны і залусная ў сэрца нож. Так згінуту некулькі часу таму назад Баладарскі, так згіблі Усёвіч і Урцік, так падымалася чорная рука на Зіноўева, так крапулася яна супроць Леніна, які прымушаны ляжаць у пасцелі ад дзвіоў ранау, панесеныя падсланымі ўбіўцамі. Мусі-быць, мэтаю тае чорнае арганізацыі, якая кіруа гэтымі ўбіўствамі, з’яўляюцца зніштажыньне ўсіх тых адказных асобаў, якія стаяць у галаве Радаваго ўстрою. Гэтым яны мысляць атабраць у пралетарыята іх павядыроу, ліпшыц равалюцыю яе сэрца і розуму, зніштожывушы асобных лепшых працоўнікаў яе.

Такі рахунак, калі іон іосць, ня прывідзе да жадаега канца. Дух равалюцыі, не ідэалы, атрыманыя правы пралетарыятам і селянствам шырока ўніклі ў разуменьне народу і зладзейскім убіўствам нельга перавярнуць волю народа, нельга прымусяць яго адпурнацца ад таго, што яму патрэбна як воздых, як вада. Працоўны народ добра ведае, што прыпыніся іон хоць крыху ў дамагаьні к абароны сваіх правоў, прыдзі ў малейшы смутак пават і ад вялікае патраты праз гібель таго ці іншаго павадыра равалюцыі, як гэта скарыстаюць яго ворагі і ня будучакаць, каб скаваць ізноу яму рукі. Дзеля гэтаго, хоць і важна смерць лепшых равалюцыйнаў ад рукі зладзею, усё-ж яна ня прыводзіць да нандзы, адчальняа, а наадварот дае большыя сілы дзеля рахунонае спрэчкі.

Тая неўласна і сьведомасць сваіх сілаў, якія знаходзіць свой пачатак у веры адоляць ворагаў, знайшлі выхад у тым супакоі і самаўстрыманьні, якімі сустрау пралетарыят Масквы і іных гарадоў вестку аб зрадзе на таварыша Леніна. У гэтым самаўстрыманьні праглядае рашымасць вясці барацьбу да канца, ня даючыся часовай хвалі, якая паліцэла з паўночнаго боку; вясці яе арганізавана, згуртаваныя ішчэ цяжней вакол сваіх равалюцыйных устаноў і асаблівых дзэачаў. І чымей горшым будзе напад ворагаў, тым рашымцельнай будзе барацьба, якую павядзе з імі працоўны народ.

Ужо самы спосаб змагаьня, да якога схіліліся контар-равалюцыйныя, спосаб персаналянаго тэрору, паказваа, што ў іх німашапа інаго выхаду, німа сілаў. Гэты тэрор з’яўляюцца астатняю вартаю, па якой яны спадзяюцца выйграць. Але і гэтая карта будзе пабіта, як і ўсе першыя, і рахунак за ігру будзе цяжкім дзеля іх.

А. В.

Чуткі.

Чуткі дзіўныя і зпарочыстыя, як чорныя вароны лятаюць па абшары Расей і за яе межамі. Кожны дзень кожны з нас чуа інакшыя, болей дзіўныя з іх, кожны дзень іх родзіцца які смецця. Яны ня абмянаюць нікога нідэ, самі лезуць у вушы, міжвольна напіхаюць імі няпрошаныя людзі, смела падхожычы да нас і тут жа баўтаючы іх. Мы слухаем і зраду толькі сплююваем, лічучы іх пліоткамі, болей жа астаўляем у памяці.

Ціж гэта гадзіца? Ціж добра мы робім? Слухаючы—та ішчэ мала грэшым, але перакрываючы другім—няпрашона. Чаму? А таму, што мы патураем гэтым ікрам тым чорным паскудным змідням, якія толькі і займаюцца тым, што чыняць гэты чуткі. Прычуйцяся і зраўнеця іх адна з другою і ясна вам адмеціцца, што кожная чутка мая адну мэту: падгатовіць ціомных людзей да тых здарэньняў, якія апісваюцца ў гэтых чутках. А апісваюцца ў іх болей усяго

аб тым, што там та і там та забіты той ці іншы камісар, што варагі працоўнага народу занялі той ці іншы горад, атабраўшы яго ад бальшавікоў, што немцы скора забіраюць Маскву, што Радавал уласць уцяча на днёх вудысці. Як бачыцца, што чуткі аднакія. Вось знайці, што і пускаюць іх толькі варагі цяперашняга парадку, усялякія чорпасотнікі, буржуі ды белатвардзейцы. Іны гэтыя стараюцца запужаць людзей, увясці сумнішчу, чым і спарыстаць. Іны ведаюць, што гэтакі спосаб барацьбы ня малавыгадны ў цяперашні час, калі ішчэ большасць народу няграмаднага і чытаць ня умеюць, ды і няуюды праходзяць газеты. Ды ведаюць так сама, што ніякімі карамі ня праняць іх, бо трудна ўлавіць таго, хто першы зложыць і пусціць чутку. Дык ня верці ўсякім чуткам!

Мэта варты спосабу.

Англікі і французскія імперыялісты ня могуць падаваць расейскаму работніча-сялянскаму ўраду тое, што Расей вышля з усяветнае вайны, якая ўсю ішчэ цягнуцца па жадаўні і хенці грамаднікоў.

Іа могуць яны падаваць праз тое, што, па-першыні ім прышлося адным вясці вайну і ў Расей яны лішыліся таго „пушчага мяса“ аб якім казаў лорд Асвіт ішчэ ў 1915 годзе: „Мы (англічаня) будзем вясці барацьбу да апошняга расейскага салдата“. А цяпер гэтыя салдаты разышліся па сваім хатам падаваўшы права быць гарматым мясам самым англічанам.

Іа жа тут вытрываць? Трэба ўмянацца, зратаваць Расею ад захаплення немцамі, ішоу прымусяць яе ваяваць, а то ім сваімі сіламі ня адоляць немца.

Другое, Расейскі ўрад знішчыў усе мястэчкі, як унутраныя, так і знешнія. Англікі, французскія і італійскія грамадні, патта вайны і англійскія і французскія грамаднікам патта школа разлітаца са сваімі грамадні. Трэба абурывць Радавал урад, бо знішчэннем яго будучы вазстаноўлены і ўсе пазычкі і даўгі. Трэба, хаўрусным гандлюшчыкам патта ня па сэрцу, што яны выпусцілі з руц, такі вялікі рынак, як Расей, куды яны рахавалі вывозіць свае тавары.

Вось гэтыя глаўнейшыя прычыны і падбукторваюць хаўрусных імперыялістаў вясці барацьбу супроць расейскага пралетарыяту і рэвалюцыі. С пачатку гэтай барацьбы заключалася ў полаху ўмянацтва, але яна ня прыывала да жадаванага канца. Полаху ніхто ня збавуся, і расейскі ўрад віоу сваю працу ў замацаванні заваёў рэвалюцыі. Тады хаўруснікі парашылі кінуць на Расею вайсковую сілу. Але дзе яе было ўзяць. У саміх—ня хапала, ды і далёка ім да Расей. Трэба было знайсці сабе падсобнікаў і прыхільнікаў у Расей, ды ішчэ скарыстаць сьвежыя гапонскія сілы. У Расей знайшліся прыхільнікі сярод мапартістаў, кадэтаў, прыхільнікаў асататку чэшска-славацкіх палкоў. Гэтыя розныя масцей элементы злучыліся пад адным сцягам вяржэння Радавала ўстрою і пачалі захапленне уральскіх, паволжскіх і заходна-сібірскага вобласціоў, а с усеходу на падмогу ім ідуць гапонцы.

Самы англічаня і французскія прывязлі свае войскі ў Белае мора і высаджалі іх на Мурманскім набіржжы. Карыстаючыся далучэннем гэтага краю ад цэнтру і пусташы мейсца, яны скора захапілі Архангельск і нінаторыя драбнейшыя гарады і мястэчкі. У гэты самы час іх халонь, кратаючыся па Волзе, захапілі Самару і Казань. Агульны іх плян ахапіць Радавалю Расею з усходу паўкругам, каб, калі ня удацца дамагчыся свайго ваявавага пляну сілаю, дык узняць зморам, ня пранукаючы ў Цэнтральную Расею харчавых рэчэй з Сібіру і багатага Паволжжа.

Нінаторую ўдачу ў выпраўненні гэтага пляну яны мелі, але да тых часаў, покуль Радавал уласць яны ўладзіць размову па-ласцы. У апошні ж час, як стала ясна відаць, што хаўруснікі і контар-рэвалюцыянеры пасягаюць на

самую рэвалюцыю, былі прыняты меры дзеля хутэйшага адолення ворагаў працоўнага народу. Радавалі вайскі павялі наступ на ўсіх фронтах і пачалі адбіваць адно мейсца за другім. Надзея на адолення рэвалюцыянага люду ў адкрытым полі „у чэснай бойцы“, як казалі калісь—то маскоўскія ваякі, гэтай надзея пачала абурвацца. Праз гэта была выбрана ішчэ дарога—дарога патаемнага перавароту.

31 аўгуста ў Пенябургу заарыштованы англікі прадстаўнік Локкарт, французскі генеральны консул Гренар, генерал Лівэрн і шмат іншых англікіх і французскіх ахвіцэраў. Іа былі зняты дапрос, прадстаўнікі Англіі і Францы, як лізачальныя асобы былі аслабаныя. З разлідавання відаць, што англіцкая місія ў Пенябургу стала ў галаве заваёў супроць Радавала ўраду і мела ў мейсці сцінуць апошні, заарыштаваўшы Савет Народных Камісараў, і асабліва паводыроу пралетарыяту т. т. Леніна і Троцкага. Дзеля гэтага некі Лейтэнант Рейлі ўвайшоў у зносіны з пачальнікам аднае Радавала вайскавое часці, якую треба было падкінуць, каб яна, будучы на варці пры пасаджэнні Савета Народных Камісараў ня рабіла пераход тых, хто явіўся ў арыштаваць яго, або і сама зрабіла б гэты арышт. Дзеля падкупу было дано шмат грошай. Падкупленыя ня толькі пачальнік і яго вайскавая часць, але і шмат сапрацоўнікаў розных Радавалых устаноў, якія перадавалі розныя сакрэтныя весткі аб палажэнні на фронтах і ліку радавалых вайскоў. Апырч гэтаго, па ўсей Расей былі раскіданы саглядатэі-шпіоны, якія маюць дыпламатычныя засьвятчэння лізачальнасці вольна ездзілі ўсюды і рабілі сваю паскудную працу.

Каб пасля перавароту, які меркавалі яны зрабіць калі 9—10 сепцібра нов. спіслю, прымусяць народ крануцца ішоу на вайну з Германіяй, зрачымамі пастапоўна было выдана ішчэ, хвалюшы, вую згоду аб замірванні (у Браці), каб варты заарыштаваць і ішчэ пачаць і сусім імперыялісты Расей. Гэкі спосабам рахаваліся падкінуць у расейскага народу злосьць да Германіі і пхнуць яго ішоу ў крывавы туман вайны дзеля заваёў выгад англікіх і французскіх грамаднікоў і банкіраў.

Гэтая раскрытая зрада цяпер лішні раз паказвала працоўнаму народу Расей, хто хаваўся пад прозвішчам „хаўруснікаў“ і на якія толькі спосабы гэтыя „абаронцы“ Расей ні кінуць, ліш бы злавіць сабе ў кішэню загубленыя мільёны, ліш бы мець мажымасць і далей цягнуць з працоўнага народу жылы, пакарышы яго пад сваю ўладу. Ні перад адкрытаю барацьбою на Мурмане, ні ў пасобнічасцы чэха-славакам і расейскім белатвардзейцам, ні перад сярэчна-вековаю зрадаю і ударам пажом у спіну ў цёмным перавароту яны ня прычыняцца. Здавалася, увесь сьвет асудзіў і пахалу езуіцкі дозунт: мэта варты спосабу, але сучасныя высока-культурныя брытты ня гадзіцца скарыстацца гэтым дозунтам з вайкоу цэмы і прыгоу ў сваіх слепадных дамаганнях.

Іаудачная зрада кіраўнічых хаўруснаў палітыкаў у Расей паказа і англіцкаму і французскаму пралетарыяту, па якія паступкі можа пайсці абазумеша імперыялістэка палітыка. Ні адзін чэсны чалавек ня зможа згадзіцца з гэтымі паступкамі, ня зможа дазволіць, каб ахвіцэральны прадстаўнік гасударства браў у рукі нож і краўся, як злодзей, к прымечанай жэрцы, якую з'яўляўся б расейскі працоўны народ і зрабляла ім рэвалюцыю. Англікі і французскія працоўнікі асудзіць свой урад за гэта і голасна патрабуюць прыпынку насілавання і ўсякую пагрозу рэвалюцыянай волі расейскага працоўніка і селяніна.

Ясі.

Праваўважца зямлі.

Пас павыдажляюць, што парада далатау на ўсеўкраінскі з'езд беларусаў-бежанцаў выказалася за федэрацыю Беларусі з Расей. Гэтым напесня ішчэ адзін штырх няпачэснуй палітыцы германфіліскага колаў беларускае рады.

ЦЯЛЯГРАМЫ.

Таварышу ЛЕНІНУ.

Страшэнна узбураны трапункам пагананага нападу на Вас, шануюны таварышу Уладзімяр Галіяшау, як на павадыра працоўнага народу і яго шчырага абаронцы, радакцыя беларускай газеты „Дзянніца“ жадае Вам скора ачунаць, заняць свае мейста і з новаю сілаю і пэнтэм вясці далейшую барацьбу за правы працоўнага народу і за ахову вялікіх заваёў рэвалюцыі. У свой чарод радакцыя верыць, што гэты спосаб барацьбы з боку цёмных сілаў і варагоў працоўнага народу—есцяка апошні сударгны іх уздрых, пошля якога іх чакая смерць.

Радакцыя „Дзянніцы“.

Таварышу ЛЕНІНУ.

Беларускі Нацыянальны Камісарыят шле таварышу Леніну свае шанаваньне выказваю сваю жорсткую злосьць супроць тых, хто, патаемна падсылае ў ішоу на павадыроу працоўнага люду, мяркуючы абурывць праз гэта ўсе заваёвы сацыяльнай рэвалюцыі.

Беларускі Камісарыят трымае надзею, што Вы хутка ачунаеце будзяць працаваць як да гэтых часоў на карысць працоўных людзей усх зямель нацыяў.

Белнаком.

Доўгі час трубілі іх газеты аб тым, што справа, якую відзе Беларускі Камісарыят у Расей на конт напырэння сярод беларусаў думкі аб патрабні злучэння Беларусі з Расей—пустая рэч, бо яна ня прыносіць сабою ніякіх плюнаў—ні беларусы на Украіна, ні беларусы ў забрануй часцы Беларускага краю, ня пойдуць за „бальшавіцкімі русіфікатарамі“. Гэты свае думкі паўторманьні незалежнай ахвоты і рада падкінуць ішчэ прыкладомі ахвоты, якія выказваліся тым ці іншым навараным ішчэ-вольным паўобуржэям—жудэям Сапратарыяту, ці звертаю на свой бок аднаго ці другога „чалавека“. Трэба было чаму спадобнаму трапіцца, як з іх вуст вырываўся крык: „Ага, справа расце! Да працы Рады прыслухоўваюцца жыхары! Мэта незалежнасці бліжыцца хуткім крокам“.

Вядома, гэта магло радуваць іх, бо на гале пустыры ўсялякая зьяўка-драва. Сапраўды ж, радасці іх ня было яды ля ўзросту, што бачылася вакол ясна.

Мэта незалежнасці—рэч зусім цёмная ля беларускага працоўнага народу і іон да яе ў вагуля адносіцца недбайна,—калі ня воражна. Зраду знайходзіцца адзін ці другі, болей-меней італігэнтны выхадзец з народу, які падзяляў гэтыя думкі... Але з проста незалежнасцю—мо сля—так людзі і мірыліся-і і, бадай, Рада маглоб насыпняны працаваць. Нямецкая падкіраска, якую рады пачалі ўжываць с пачатку, ў канец згубіла іх і адхіліла беларускі народ ад іх. Дзеля нас гэта ня сакрэт, і мы весь час мелі за сабою ў падмаўнку жыццёва з'явіцца. Паміж ішчэ, скажам у Маскве ўсерасейскі з'езд бежанцаў-беларусаў, а цяпер і дэлегаты ўсеўкраінскага з'езду—яскравыя прыклады. Усе надзеі ў Рады і могуць анірацца толькі на тым маленькім гуртку пляхельна-польскай буржуазіі з пізу і на бойных паноу з верху. Гэтак яно дасюль і вядзецца і, відаць, што гэта „дэмакрату-незалежнікаў“ зусім ня здавальняе. Іа дзіва таму, што іх прагня пагадзілі былі звернуць на бежанцаў на Украіна, дзе варункі ішчэ аздатныя ля іх працы. Ля падгатоўкі з'езду працавалі заможныя на гарадох Украіны безтэрый беларускія гурткі, з добрай прыкрасай чорнасотнікаў, але нічога ня вышла. Працоўны народ, калі і цёмны паче, ды міжвольна ачуваў, дзе і хто яго прыцяляў ды жадаў яму добра. Расейскі народ, ўжыўшы вялікія свабоды і праводзічы мэта народнаўласна—ціж раўня германскаму грамадніцтву? І дзя да ўсходу ня зміраў у гурты беларускага працоўнага народу; ня зміраў зусім ня таму, што яго нацыянальная пачуццё

ня адзначаюцца. Зусім не! Наадварот, чым болей іон прычашчальца да нацыянальнага асьвядамлення, тым ясней і патрабні перад сабою муляў усе выгадасці федэрацыі з Расей, як скончаны звітак свайго гасударскага самаўдавання. Іаужо гэта ныведама радца? О, ведама і добра нават але што ім да голасу народу, калі яго перамагае голас буржуазіі. Іа ахвотаваліся служыць ішчэ да тым, пакуль зямлі праваліцца пад імі ля толькі з сьвету. А гэта ўжо ня з'явіцца.

Шчыры беларус.

З цыклі „Зю Будзачы“.

(Ахвярую Е. С. Канцэру).

VI.

Бунт.

Люб мне ветру гуд шалёны
Калі хіліцца да догу
Пад ім дубава парона,
І стагнець зямлі паўкола.
У нястрыманым пэнты мянецца
Слунам пыльным завірху
І ўсе нішчыцца ды б'ецца
Пад надавам яе руху.
Ні заставы, ні прыпоны
Ніймоць сілы назмагацца,
Спыніць ветраў хваляў узгоны
І зруйніць ія паддацца.
Люб мне ветру посьпеу люты
Песей вольнай вызвалення,
Калі сціпы мртвай пугы
Усе губляя з аблячэнням;
І пачушы рэзасць руху
З ветрам посьпа гуляя
Ды бурлячым вечным духам
Мртвым жыцця ўкладая.

VII.

Прозьбы.

Іа пакінь мяне надзея
У чорную часіну,
Што я ўгледзіць шчэ сумею
Вольнаю краіну;
Што ў народзі хопіць сілы,
Хопіць цывордай мочы,
Перажыць цішу магілы
І немь дзінай ночы.
Згартавалы пінхай долай,
Мун ліхіх ды жалю,
Не загубіць вольнай волі
Ея сьвятых скрываляў.

Не-растанься з душой вера
У час, калі трывога
З'явіць чорных прэ наумеру
З краю дарагога.
Пад цалунам прыжкіх хмараў
Звісьлях над зямліою,

геттаровавшихся белорусов беженцев на котегории для установления отправки их в I, II, III и т. д. очереди. В целях создания условий, способствующих в недалеком будущем, когда будет объявлена обща́я эвакуация беженцев официально, Ликвидационно-Беженским Отделением Подотдела, в контакте с Регистрационным Отделением и с Комиссариатом по беженским делам вырабатываются эвакуационные планы; помимо того Ликвидационно-Беженским Отделением Подотдела ведутся работы по собиранию материалов об эвакуированных из Белоруссии в пределы Северной Области учреждений и установлений; этим же отделением Подотдела принимаются меры к установлению связей с означенными учреждениями и установлениями и им же принимаются меры ликвидации тех эвакуированных из края учреждений, которые согласно установленному новому строю, являются отжившими свой век учреждениями.

(Продолжение следует).

Песня красноармейца.

Вот встало утро, и чехо-словаки,
Собрались с гвардейцами белыми, ждут,
Что силы кушцов, англичан и французов
На помощь из Мурмана скоро придут...

И вместе нагрянув, борцов за свободу
Разстреливать, вешать скорее начнут,
Банкирам, купцам обезпечат заводы
Помещикам земли скорей отдадут...

Но чу! Чей то голос призывный раздаётся:
Свобода в опасности, братья! Вставай!
К оружию смело за правое дело,
Землю и волю свою не отдай!...

Вот стройные силы под флагом свободным
Рабочих-крестьян, тесно сомкнутых в ряд,
Под гул канонады пошли в наступление—
Сердца их отвагой и мстостью горят...

Идем понесем бой и враги беспомощно
Сметутся с дороги железной рукой.
Смерть, товарищи, войны отваги
Вы принимайте решительный бой.
Коммунист Беларуси.

Резолюция 1-я.

Собрание Белоруссов—Моряков Балтийского флота и граждан Белоруссии, уроженцев Гродненской, Виленской, Минской, Витебской, Могилевской и Смоленской губерний и Белорусских уездов Сувальской, Ковенской, Курляндской, Черниговской, Орловской и Псковской губ., состоявшееся 3-го Августа в г. Кронштадт, заслушав доклад представителя Белорусского Национального Комиссариата т. Устиловича о деятельности Комиссариата и о мерах, предпринимаемых Комиссариатом в отношении наискорейшей эвакуации белорусов—беженцев постановило: приветствовать деятельность Б. Н. К. наравленную на отставание интересов беженцев—белоруссов. Собрание требует и на будущее время от своего Национального Белорусского Комиссариата столь же ревностной и столь же плодотворной работы в целях защиты и охраны политических и национальных интересов Белорусского Трудового народа от великих повинностей и узко-националистических и империалистических план и покушающихся на захват тех или других частей территорий Белоруссии.

Собрание также указывает и на настоятельную необходимость для Б. Н. К. озановаться в первую очередь эвакуацией белорусов—беженцев из голодающих губерний, в которых они с самого начала эвакуации были расселены, обеспечение последних хотя бы минимальным необходимым средствами для существования.

Подписали: Председатель С. Костинь.
Секретарь Рагитский.

Резолюция

Собрание Белоруссов—Моряков Балтийского флота и граждан Белоруссии, уроженцев: Гродненской, Виленской, Минской, Могилевской, Витебской, Смоленской

и Белорусских уездов Сувальской, Ковенской, Курляндской, Черниговской, Орловской и Псковской губерний состоявшееся 5-го Августа 1918 года в г. Кронштадт, заслушав доклад Заведывающего Белорусским Отделом т. Ковшило о деятельности и задачах Отдела постановило довести до сведения Совета Народных Комиссаров Северной Области и Центральной Советской Власти, что то ненормальное положение, какое создано в беженском вопросе даже не может быть терпимо: необходимо принять самые энергичные и неотложные меры к урегулированию беженского вопроса; необходимо ассигновать нужные средства в распоряжение Национального Белорусского Комиссариата, Белорусского Отдела Союза Коммуны Северных Области, Витебского и Смоленского отделений Н. Б. К., дабы эти наши Национальные Учреждения могли бы широко организовать дело помощи белорусским—беженцам. Собрание обращает внимание Совета Народных Комиссаров Северных Области и Центральной Советской Власти также и на то совершенно недопустимое явление, клонящееся к подрыву Советской Власти со стороны тех учреждений и лиц, которые, прикрываясь ярлыком коммунизма, действуют во вред и подрыв Советской Власти, проявляя безумный и форменный саботаж в отношении всех тех начинаний, которые стремятся осуществить наши учреждения Национальности, стоящие на Советской платформе.

Собрание считает своим долгом поручить специальной делегации, выбранной из среды белорусов—Моряков Балтийцев, отправиться в трудовую Коммуны и в Центральный Совет Народных Комиссаров, чтобы доложить непосредственно о всех нуждах белорусского трудового народа и в частности и о тех препятствиях, какие ставятся со стороны отдельных лиц и учреждений нашей Национальности учреждениям, выдвинутым нами и созданным Центральной Советской Властью.

Подписали: Председатель Костинь.
Секретарь Рагитский.

Аб усім па троху.

З Беларусі.

У Вітабшчына збірання жыта ідзе і канцу. Пачынаюць малаціць. Урадавай вышэй сярэдняго. Стараюцца павялічыць новага засеў.

Са стан. Ворша едуць даносюць, што там сабралася каля 15 тыс. варочаючым у забраныя землі. Згодна цяжкім вакутамі даўнейшая перадача бежанцаў можа адбыцца толькі у тым прыпадку, калі германскія ўласці стануць даўжні 200 вагонаў. Паміж тым у цяперашні час доўг вагонам ровня ўжо 800 і калі бежанцы барэжэй ня будуць адпраўляцца, та імі запозніцца і Ворша і Смаленск. Яны велікі можа прыняць усякую бяду і нападоў у лашы надобных людзей, якіх пажываюцца праз іх бяду. За перапахання і перадачу вагона назначана ад 8 да 10 руб., „з галавы“. Начальнікі ст. Ворша, каб абмінуць далейшыя паялы з адпраўкаў бежанцаў прапануюць з свайго боку, покуць што абменьвацца з германцамі вагон на вагон.

Мінскім Сакратар'ятам выдаецца шмат беларускіх кніжак. Выдана паміж іншымі граматыка Таранкевіча.

У Мінску выдаецца новы беларускі журнал „Варта“, дзе друкуецца на польску, украінску, расейску і беларуску. Рэдактарам яго Я. Варонка.

Пад кіраўніцтвам Я. Варонкі асобіла камісія разпрацоўвае закон аб выбарах у беларускі Установы Сойм.

У многіх мястках Беларусі існуюць царквы і месцічковыя беларускія рады.

3-заграніцы.

Брытанская сацыялістычная работнічая партыя (у Англі) абвясціла вось які маніфэст:

„Баранцы равалюцыі. Мы хочам звярнуць увагу усіх сацыялістычных грамад, якіх спагадаюць Радаваму Правіцельству Расей і якіх прагуча да абароны усусветнай равалюцыі у не цпыкім палажэнні, звязаным з тымі варункамі, у якіх пастаўлены нашы расейскія таварышы. На Украіна і у Фінляндзі ўсе супроць равалюцыйныя правіцельствы дасталі прызнання французскіх ўласцію. Сацыялісты рух знарок быў задушан с пачатку нямецкага войску. Кіраўнік кадэтаў Мілюкоў, як паведамляюць газеты, выехаў у Бэрлін. Чэхаславакі выказалі намер „сперці“ сацыялізацыю (агульна-народная карыстання дабрам) і нацыялізацыю (агульна-гасударства ўладання) гандлёва-прамысловых прадпрыемстваў і, такім чынам, узбудваць правы часнае ўласнасці. На апошнім весткам, ідучым з правіцельстваных колаў, відаць, што хаўруснікі ня могуць панадзяцца на супроць-равалюцыйнае, ці то будучы грашаўнікі ці мерныя сацыялісты, бо забарона апошніх з'яўляюцца ці забарона часнае сабесціннасці, ці забарона хвормаў управы, якія ня адказваюць мялі і павыказваюць волі работнічага стану.

Кожны чалавек, колькі-небудзь знаемы з вайсковым дзелам, пракаліца, што мэта адной расейскага фронту праз Фінляндзію пераз одну чугунку нескмна і з'яўляюцца простаю прычэпкаю, якая закрывае сапраўдныя намеры „аднавіць“ парадак у Ценярбурзі і Маскве, а гэта, як добра вядома супроць равалюцыйнае, ня можа быць дасягнута імі бяз пачмы іназемных штыхоў.

Пагроз заапанання у расейскія справы на запрашэнню някаторых грамадзян Робленей Мурманскай Раны першыя адчыніла вочы міжнароднай супроць-равалюцыі. Гэта абвешчана войскай атарыянскімі, англійскімі і французскімі грашаўніцкім бальшавіком за тое, што яны асмельілі адказацца ат даўгоу, зробленых царом, павышаных дэла задушэння равалюцыйнага руху у 1905 году у Расей.

Але гэта яшчэ ня ўсе. Гэта абвешчэння вайны бальшавіком, якія посяць штандар міжнароднай сацыялістнай равалюцыі, дае змогу грашаўнікам усіх краіоў заліраць у вастрогі і ганіць тых, каго спадобны да ягасцыя Норкіла супроць-равалюцыйны будучы разглядань, як бальшавікоў, як сяброў сацыялістнай партыі, акая ня трымаў хаўрусу з ўласно і якія аткрыта ці закрыва спагадаюць бальшавіком.

Гэтак рабілася і гэтак будзя рабіцца дэля „спасення дамакратыі“. У адносінах да гэтаго тэба помніць, што маюцца дэля дамакратыі, зусім адна да другой супроцьныя. Адно, гэта—правы кожнага чалавека на ўласнасць, а другой—правы усіх людзей на ўсе. Першымі з'яўляюцца французскія і амерыканскія дамакраты, чужыя да чыстага разумення сацыялізму, што робіць прыхільнікаў гэтых мят ізмірнымі варгані. Гэтым з'яўляюцца адносіны хаўрусных гасударстваў да бальшавікоў і за сём іграе ясна, што чакал нашых таварышаў, калі мы ня выпанім усіх мераў, якіх маюцца у нашым распараджэнні дэля таго, каб давесці да павыдамення выпаніццалю волі грашаўнікоў, што работнічы стан нашае стараны ня сярпіць ніякіх дэля, якіх выдуць да падаву парыжскае камунны 1871 г. і расейскае равалюцый 1905 г. Прыпомніць, таварышы, сцену фэдэралістаў 1797 году і тысячы сацыялістычных вешалак. Помніць, таварышы, што „мерныя“ снадоб'я Керанскага будучы змечаны супроць-равалюцыйны, як мужі, як гэта было у 1798 г. Здарэння штырхаюць гэтых „ідэялістаў“ прымаць дадуку у карах (рапрэссях), аб якіх яны і ня думаюць.

Таварышы, гэта самы сур'езны момант у гісторыі міжнароднага. Ат нас залежыць спасення равалюцыі і разам с тым спасення нас саміх.

Да працы!

Фінляндскі сэнат выдаў пастанову, якою робіцца аткрытым так прызыванія жандармскія корпусы падчыненыя ваеннаму міністру. Мэта гэтых корпусоў абараняць край і падтрымоўваць парадак.

3-Украіні.

На Украіна восьняню аббудуцца прызвы навабранцаў 18, 19 і 20 гадоў. У войска возьмуць глаўным чынам селян, якіх маюць ня меней ніж 50 дзесяцін зямлі.

Немцам і арыштована каля 6000 тыс. чалавек работнікаў на чугунках, якіх забастоўку будучы пачалі у Германію на прымусовай работы.

Як падлічыла міністэрства дарог, дык двухтыднёвая забастоўка на чугунках абышлася у 27 мільёнаў стратку—іграстой лік грошы, якіх патрэбны на авыплату за марц і апрель месяцы жадаванія служачым.

Выдан прыказ у Кіева, якім веліка кінамаграф зрабіць украінскі. Усе надпісы на карцінах павінны быць зроблены на украінскай мовы.

У Новачаркаску адчыняюцца Установы збор данскіх казакоў.

3-Расей.

Як павядамыць Самарскія газеты, усе ахраннікі і жандары царскага парадку у занятых чэхаславакамі мястках, дасталі старыя правы. Чым выпэй „ахраннік“ меу чын, тым даходзіць іон цяперака дастае мяста.

У Бірочы пануа пошасць гішпанскае хваробы. Ёжны дзень захворвае на 70 чалавек. Дзесьці % умірае.

Кулак (багаты селянін) у Балагоцкай губерні хавае збожа, закопваючы у зямлю на 200-300 лядоў. Селянін беднота закопае знаходзіць і у вору абірае дарэмна.

Каля Асташаўскіх (Тверской губерні) так прызываных Самарскіх балот, разрабляюць торфу, знапілі нафту. Вядуцца падгатоўныя работы.

Праз Волагду павядамыць, што выходзячая у Архангельску газета „Возрождение Севера“ дужа шкадуе, што рабочыя воражна адносяцца да новае ўласці. Рада прахвессынальных хаўрусаў адхіліла разалюцыю згоднікаў і абвясціла, што будзя цверда стаяць за інтарэсы вясковыя.

Посля таго, як дабравольная армія захавіла г. Новачаркаск туды з усіх бакоў сталі злітацца чорныя вароны-рожныя „чорныя дзеячы“: старшыня гасударскае думы Радзінка, жонка гэн. Карнілава, рэдактар газеты „Біяўлянін“ Шульгін і інш.

У вобласці войска данскага ідзе прадажа гарэлкі. Кожны дзень ад прадажы дастаецца 200.000 руб. Вельмі пмаг гарэлкі прадаетца у г. Растова.

„Бацпрынаслаўская Слова“ павядамыя, што папярэднія атрады японскага войску злучыліся з чэхаславакамі і ўже спатыкаліся з бальшав. войскам.

На Доня вярнушыся пад апеку гэн. Краснова памешчыкі штыра прыняліся здаваць селянам землю у арэнду па дужа выскоў ціне.

У Ценярбурзі усім прыхаджаючым туды пошля 20 аўгуста камісар'ят Здавальства выдае асобныя двухднёвыя цэтлікі на абеды у гарацкіх грамадзянскіх сталовых. Хто пажажа гэты цэтлік, таму належыць бязспэчна даваць абедца. Гэтыцэтлікі заменьваюць карткі на яду.

Радантун і выдае Друкарскі Атдзел Беларускага Нацыянальнага Камісарыята.